

Phúc Lạc Hội

(Trích đoạn) Hùynh Kim Oanh dịch Cha tôi yêu cầu tôi giữ chân thứ tư tại Phúc Lạc Hội. Tôi sẽ thế chỗ mẹ tôi, chỗ của bà tại bàn chơi mặt chược đã bị bỏ trống từ khi bà chết cách nay hai tháng. Cha tôi nghĩ bà bị chết vì chính những ý nghĩ của bà. “Bà ấy có một ý tưởng mới trong đầu,” cha tôi nói. “Nhưng trước khi nó có thể thoát ra khỏi miệng bà, thì ý tưởng đó đã phát triển quá lớn và nổ tung. Đó hẳn phải là một ý tưởng rất xấu.” Bác sĩ nói bà chết vì đứt mạch máu não. Và bạn bè bà ở Phúc Lạc Hội nói bà chết giống một con thỏ: nhanh và còn để lại công việc chưa hoàn tất. Mẹ tôi có nhiệm vụ làm chủ trì kỳ họp mặt kế tiếp của Phúc Lạc Hội. Vào tuần lễ trước khi bà chết, bà gọi cho tôi, đầy tự hào và đầy phấn chấn. “Dì Lin nấu món súp đậu đỏ cho Phúc Lạc Hội. Mẹ sẽ nấu món chè mè đen.” “Đừng phô trương,” tôi nói. “Đó không phải là phô trương.” Bà nói hai món súp đó hầu như giống nhau, chabudwo. Hoặ có lẽ bà nói butong, hoàn toàn không phải là thứ giống nhau. Đó là một trong những từ Trung Quốc có nghĩa là phân nửa tốt hơn của những ý định lộn xộn. Tôi chẳng bao giờ nhớ được những điều tôi không hiểu ngay từ đầu. Mẹ tôi bắt đầu xây dựng một kiểu Phúc Lạc Hội cho San Francisco vào năm 1949, hai năm trước khi tôi chào đời. Đây là năm cha mẹ tôi rời Trung Quốc với một chiếc va ly da cứng ngắc chất toàn những thứ quần áo lụa sặc sỡ. Không có thời gian để gói ghém bất kỳ thứ gì khác, mẹ tôi đã giải thích với cha tôi sau khi họ lên thuyền. Hai tay ông vẫn bới tung giữa đồng lụa trơn bóng, tìm mấy chiếc sơ mi vải và cái quần len của mình. Khi họ đến San Francisco, cha tôi đã buộc mẹ tôi giấu biệt những thứ quần áo bóng lộn đó. Bà mặc đúng bộ đồ Trung Quốc ca rô nâu cho đến khi Hội chào đón người tị nạn cho bà hai bộ đồ cũ, tất cả đều quá rộng theo kích cỡ phụ nữ Mỹ. Hội này bao gồm những phụ nữ truyền giáo Mỹ tọc bạc từ Giáo hội Baptist Trung Quốc Tiên Khởi. Và do những món quà của họ, cha mẹ tôi không thể từ chối lời mời gia nhập nhà thờ của họ. Họ cũng không thể phớt lờ lời khuyên thực tế của các phụ nữ này nhằm cải thiện tiếng Anh của họ thông qua lớp nghiên cứu Kinh Thánh vào những đêm thứ Tư và sau đó, thông qua thực tập đồng ca vào những sáng Chủ nhật. Chính vì thế mà cha mẹ tôi gặp gỡ các gia đình Hsu, Jong và St. Clair. Mẹ tôi có cảm giác rằng các phụ nữ của những gia đình này cũng có những bi kịch không thể nói ra mà họ đã để lại phía sau ở Trung Quốc và có những hy vọng mà họ không thể khởi sự bày tỏ bằng thứ tiếng Anh nghèo nàn của họ. Hoặ ít nhất, mẹ tôi nhận ra vẻ đờ đẫn trên khuôn mặt của những phụ nữ này. Và bà đã thấy đôi mắt họ chuyển động nhanh thế nào khi bà nói với họ ý tưởng của bà về Phúc Lạc Hội.

Phúc Lạc là một ý tưởng mẹ tôi nhớ được từ những ngày của cuộc hôn nhân đầu tiên của bà ở Quế Lâm, trước khi người Nhật đến. Đó là tại sao tôi nghĩ về Phúc Lạc như câu chuyện Quế Lâm của bà. Đó là câu chuyện bà luôn kể cho tôi nghe mỗi khi bà buồn chán, khi chẳng có gì để làm, khi tất cả chén bát đã rửa xong và chiếc bàn formica đã được chùi hai lần, khi cha tôi ngồi đọc báo và hút thuốc Pall Mall hết điếu này đến điếu khác, như một lời cảnh báo đừng có mà quấy rầy ông. Lúc này mẹ tôi sẽ lấy ra một cái hộp đựng những chiếc áo len trượt tuyết cũ xì do những người bà con chưa gặp mặt của chúng tôi gửi đến từ Vancouver. Bà sẽ cắt gấu áo và kéo ra một sợi chỉ dài lạ lùng, buộc nó vào một miếng giấy cứng. Và khi bà bắt đầu quăn với một nhịp đều đều, bà sẽ bắt đầu câu chuyện của mình. Qua nhiều năm, bà kể cho tôi nghe vẫn cứ câu chuyện đó, trừ phần kết thúc, mà nó ngày càng tối tăm hơn, phủ những chiếc bóng dài lên cuộc đời bà, và cuối cùng lên cuộc đời tôi.

* * * “Mẹ đã mơ về Quế Lâm trước khi mẹ thấy được nó,” mẹ tôi bắt đầu, nói bằng tiếng Hoa. “Mẹ mơ về những ngọn núi lởm chởm chạy dọc theo con sông uốn khúc, với những đám rêu ma thuật phủ xanh hai bên bờ. Trên đỉnh những ngọn núi này đầy sương mù trắng đục. Và nếu con có thể trôi theo dòng sông này và dùng rêu làm thức ăn, con sẽ đủ mạnh để trèo lên đỉnh núi, nếu con trượt, con chỉ ngã vào chiếc giường rêu êm ái và bật cười. Và một khi lên tới đỉnh, con sẽ có thể thấy mọi thứ và cảm được niềm hạnh phúc đủ để con chẳng bao giờ phải có những ưu tư trong cuộc đời con nữa. “Ở Trung Quốc, mọi người đều mơ về Quế Lâm. Và khi mẹ đến đó, mẹ nhận ra giấc mơ của mình tầm thường làm sao, ý nghĩ của mẹ nghèo nàn biết bao. Khi mẹ thấy những ngọn đồi, mẹ bật cười và đồng thời rùng mình. Các đỉnh đồi giống như đầu của những con cá khổng lồ bị chiên đang cố phóng ra khỏi chảo dầu. Đằng sau mỗi ngọn đồi, mẹ có thể thấy bóng của một con cá khác, và rồi con này nối tiếp con kia. Và sau đó mây sẽ chỉ di chuyển một chút và bất ngờ những ngọn đồi